

Naisten muotihulluudesta.

Valkka ei minulla oikeastaan olisi mitään sanottavaa siihen, mistä ystävämmme A. B. Mäkelä kirjoittaa: "Tarkaisin raakalaisuuteen" otsikolla, mutta on siinä sentään asiaa, joka kannattaa tulla huomioon otetuksi. Ensinnäkin on tämä naisen asema vielä niin sekä näin, jossa on paljon korjaamista, jota koetetaan tehdäkin — vaikka ei kyllin rivakasti. Naisten vallastamiseksihan on jo sanomalehtiä ja kirjallisuutta, kun ne vain ottaisivat huomioon, mutta siinäpä se onkin. Kirjallisuus pakkaa jäämään aivan sivuasiaksi, kun on paljon muutakin tontua — ellei muuta, niin "muotipuukien" katselemista. Ja tällä eritoten "tyttöihmiset" pitivät aivan välttämättömänä. Tietääkö setä, missä tarkoituksessa? Minä koetan vastata tähän parhaani mukaan. Mutta jää siihen vastaamisen varaa vieläkin.

Nykyajan muotihulluus on maailman sodan kukkasia. Siellä menetetään suuret määrät miesten parhaimmista nuorta, elämän haluista väkeä, joten naisia etenkin nuoria tyttöjä, jäi paljon naimattomiksi. Onhan tiettyä, että monelta meni sulhanen sofaan, josta ei enää koskaan palanut. Ja tässä onkin alkusyy muotihulluuteen. (Tämä voi ottaa leikin-kannalta ken haluaa, mutta asia todellisudessa on niin kuin tässä esittän).

Sodan jälkeen huomattiin miessuvun harventuneen. Elleivät kaikki kuolleetkaan, niin tuli sodasta takaisin tavaton määrä raajarikkoja, joille monellekin olisi ollut "armonlaukaus" parempi kuin jäädä invaliidiksi elinikäkseen. Siis, tervettä nuoria miehiä oli vähän, siihen valtavaan "tyttö-enemmistöön" nähden, joten on aivan luonnollista, että alkoi käydä kova kilpailu miehistä, siitä kuka nyt vain miehen saisi, että voisi laittaa "oman kodin" vaikka pienemminkin. Jokainen vähemmäkin kaunis koetti loistaa miesten silmissä. Ja kun siitä luojan luomaa kannetta on niin vähän, niin täytyy siltä sitten "se tehdä. Joten on välttämätöntä, että on sitä valkoista ja "pinkkistä" punte-ria aina saatavana. Miksi? Siksi, että miehet ihallevat sitä, vaikka tietävikin sen "kauneuden" olevan kotitekoista.

Entä se puoli-alastomana esiintyminen? Se johtuu siitä, että miehet ovat aivan "hurmaannuksissaan" nähdessään paljaan käsivarren, kaulan, rinnan j. n. e. Elkö totta? Naiset keskudessaan eivät teeskentele tuolla kotitekoisella kauneudellaan, ei vähän vähäkään. Setä arvostelee naisten muotihulluuden yksipuolisesti. Mutta sen minä sanon, että jos eivät miehet sitä ihallis, niin naiset olisivat todellista itsensä kiifestä kanta-päähän asti. Tekotukkaa ei laittaisi päähän enempiä kuin tukkaa lyhyekään leikkattaisiin. Elkö olisi niin väliä vaikka "hammassettikin olisi vedessä vilkkokaupalla, jos eivät miehet ihallis "valkohampaista hymyä". Siinäpä se onkin. Miehet ovat syylliset naisten muotihulluuteen.

(Elköhän täällä, kuten kaikilla muillakin kapitalistisen järjestelmän nurinkurisuuksilla ole syynsä syvemmällä? — Toimitus).

Otan tähän pienen mutta toden esimerkin aivan huvia vuoksi.

Oli kaksi ruotsalaista sisarusta, jotka naamansa puolesta kylläkin olisivat käyneet täydestä. Mutta he olivat kerrassaan aika "piilokinttuja" joka sanottiin olevan suuren vian heissä. Tämän saivat sisarukset tietää, josta seurasi kinttujen "tylläminen". Oli kuuma heinäkuun lta. Haalilla oli tanssit, joissa sisaruksetkin tapasivat käydä ahkeraan. Niinpä nytkin he menivät tanssiin. Mutta nyt jokaisen huomio kohdistui sisarusten siirrin, ja huomattiin niitten "lhoneen" alikalalla yhden viikon sisällä. Ja heti sai kumpikin sisarus saantelljan itselleen. Kinttujen lihominen oli sen saanut aikaan. Tytöt

olivat tiskareita, ja kun samassa huoneessa asui vielä kosmaskin tiskari, niin ei tämä kolmas valttanutkaan pitää suutaan kiinni, vaan lausui sisarusten salaisuuden kinttujen lihavuudesta maailman tietoon, joka oli tämmöinen: Kahdeksan sukunvartta kummassakin sisäressä ja yksi ohut sukanteri oli vain kummassakin kengässä. Tästäkin selvenee, mitä varten tyttörukat kiirsivät tuonkin kuumuuden siirissäin kuumaan heinäkuun lltana. Ei se ole helppoa! Siis: Sitä tavataan laittaa näyttelle mitkä enimmäin ihallaan. "Vot!"

Muuten vilpittömästi toivoisin, että A. B. Mäkelä kirjoittaisi "Toverittareen", ettei tarvitsisi hänen kirjoituksiaan "lainata" toisista lehdistä. Olen usein ajatellut, että mihin on joutunut meidän hauska jutustelijamme, Setä Mäkelä? kun ei sitä ole kuulunut eikä kiillunut. Usein vadaan leikin varjossa tuoda asioita esille, jotka ovat hyvinkin opettavaisia. Ja Teillä, A. B. M., näyttää niitä mukavia sutkautuksia löytyvän, mikä määrän tietää! Leikki ei ole pahitteeksi näinkään asiallisen vakavassa lehdessä kuin on "Toveritar". Toivottavasti täytätte tämän vilpittömän pyyntöni.

Annie Ruissalo.

KIRJEITÄ

SUPERIOR, WIS.

Kuulutus. Marraskuun 16 päivänä täällä kätkettiin maan pöreen vanha uskollinen puoloveri Frank Piuvan. S. S. osaston talolla vietettiin toverillisesti hänen muistojuhlaansa, ollen siellä hänen muistolle puheita, runo, laulua ja orkesterin soittoa useampia kertoja. Paljon oli kokoon-tunut väkeä. Kulka kaunille tuntuukaan kuunnellussa puheita, laulua ja soittoa. Sielun tunteiden valtaamina toverit niitä kuuntelivat, kertotellen, mitä olisi papplen lorut, jotka sanat he kaikille kuolleille ovat niin usein toistaneet, tietämättä mitään edesmenneen elämästä. Oma-matta sieluaan toverillisesti edesmenneen elämään.

Se on kauneinta mitä olla voi. Osoittaessaan kunnan työhöistoverit, viimeistä palvelustaan edesmenneelle toverille, jonka kanssa on yhteistoi-minuudessa työllisten rintamassa elämän velvollisuuksia ja tehtäviä olleet suorittamassa.

Kaunis ilma suosi tovereita, jotka olivat saattamassa kunnan talustoveri valnajaan Gracelandin kalasteon. Siellä pidettiin puhe ja seppelöiden laskijain tervehdyslausuntoja. Hän levittäköön nyt rauhanunta, ei enää kiirsimysten tuaka viillä rintaa hänen.

Ompeluseura. Kyllä ne ompeluseuran naiset ovat innostuneita toimintaan. Kokouksessa olivat melkein kaikki osaston naiset, jotka ovat niitä missä väkeä. Sittenhän se toiminta sujui, kun joukolla yrittäjä. Käsitetyt menivät yksi toisensa perään tehtäviksi, panematta kenenkään vastaan työn suorituksesta. Myyjäiset ompeluseura järjestää huvittavan ohjelmallaman kera joulukuun 10 päivänä. Silloin taas näemme, mitä ompeluseuran naiset aikaan saavat. Kyllä sinne kannattaa tulla kaikki näkemään heidän esityksiään ja myöskin ostamaan heidän valmistamia hyviä myöskin lämpöisiä vaattekappaleita. Toverit lähiseuduilta, tulkaa vaan suurin joukoin. Se antaa innostusta ompeluseuramme toimintaan.

Lukurengastointina. Meillä täällä Superiorissa on kaksi lukurengasta, jotka kokoontuvat kerta viikossa. Niissä opiskelee kummassakin kymmenen henkeä. Sen minä vaan tahdon sanoa nille toverille ja toverittarille, jotka eivät vielä täälläkään Superiorissa ole yhtyneet lukurengaskaisiin, ettei se aika, jonka siellä kuluttatte, mene hukkaan. Tämän kirjoittaja on itse lukurengassa. Aine, mitä opimme on saagan tarpeen ai-

van useimmassa jokapäiväisessä keskustelussa. Olen itse joutunut keskustelemaan ikälteni tyttöjen kanssa asioista, joissa oppimani aine oli hyvin suureksi eduksi. Oppikirjamme on Kommunismiin Aapinen. Se kirkaa edes kannattamaan ja samalla nauttimaan. **Mieskööri** taas herätettiin henkiin. Harjoittelevat joka sunnuntai-aamu-piivä ja keskiviikko-ilta. Kalkki innostuneet mies laulajat ovat tervetulleita. Johtajana toimii W. Hele-mus. **Voimisteluseura** on myös talven tulien alkanut marssimaan ja paljon siellä onkin osantofajia, noin 40, vaan lisää ottavat, se on naisille ja miehille, johtajana on E. W. Söderberg. **Näytelmäseura**, se vasta tontuaa täysal on. Kohta alkaa tulla kappaleita näyttämölle, että kelpaa niitä katsella. Johtajaksi tulee toveri Lauri Raevaara, Fitchburgista, astuu toimeensa joulukuussa. Tov Raevaara on yksi tunnetuimpia näyttelijöitä täällä mantereella, niin pitäköt Frisccon suomalaiset huolta siitä, etteivät ole esteet tiellä silloin kun on näyttösiltaamia Työväen talolla. Siltä saamme olla kaikki varmoja jo etukäteen, että kappaleet, jotka tämän talven aikana näytellään, ovat katsomisen arvoisia, sillä johtajan nimikin jo takaa sen.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Osaston kokouksessa t. k. 15 päivänä valittiin kirjeenvaihtajaksi Toverittarelle Saara Mattson. Kirjeenvaihtajia on jo 2 ennestään, mutta vain nimellisesti, koska ei ole näkynyt Friscosta kirjoituksia Toverittareissa moneen herran aikaan, vaikka täällä tapahtuu joka päivä mainitsemisen arvoista. Varmaan muualla piin Toverittaren lukijat luulevat, että täällä ei olla mukana yhteistoinnassa ollenkaan vaan niin hullusti eivät asiat ole. Osaston toiminta on viikastamaan piin. Unsia jäseniä yhtyy aina. Viime kokouksessa oli jäsenkirjuri 10 uutta jäsenhakemuskorttia täytettynä, joista 6 saapuvilla ollut hyväksyttiin jäseniksi. Ne olivat: Frity Harju, Arvid Aho, Toivo Kotila, Evert Heinonen, Chas Viirre, Yrjö Vallin, jotka kaikki mielihyvästi tervetulleeksi joukkoomme lausuttin, ja ne neljä, joiden hakemuskortit ovat jo täytetyt, muistakaa tulla seuraavaan kokoukseen hyväksyttäväksi. Ja senkin salaisuuden voim ilmoittaa, että ne ovat myös lihes kaikki nuoria miehiä.

Minä on kyllä yllytti, vaan sen sanon tälle, tyttöihmiset: Jo olisi aika teidän myös yhtyä jäseniksi ja ottaa innolla osaa toimintaan. Niin vuoden vaihteessa on kaikenlaisia pilkkua toimia avolma, huvitoimikunnat ja muut, joihin nuoret tytöt ovat hyvin tervetulleita. Siis ei muuta kuin ryntäys osaston kokoukseen joka on marrask. 28 päivänä kello 8 illalla, ja viihdittin 10 tyttöä osastoon jäseneksi. Siis siellä tavataan!

Osaston kokoukset ovat tästä lähtien joka toinen tiistai-ilta. Toveri Liukkonen luki sanomalehti ja kirjallisuus komitean raportin lokakuun ajalta, kirjallisuutta oli myyty \$76.06, sanomalehtilaukuksia vältetty \$152.55 arvosta. Komitean jäsenet ovat kyllä tehneet koolaila hyvin tehtävänsä. Riittäköön innostusta eteenkin piin.

Tulevia huvitilaisuuksia. Joulukuun 3 päivänä näyttölee Berkeleyn näytelmäseura suuremman laulunsekaisen kappaleen "Mustalaisruhtinatar". Kappaleen sisältö on tunne, sen vaan olen kuullut, että se on kaunis lön, jolla on ennestään paljon tulkia ja nähdä. Monet vaikeat laulut ja tanssit jta loistavat purut, mutta sitte se lähdeään kun mennään katsomaan. Sen uskallaan vakuuttaa, että tulonne ette kadu. Tulkaa aina pakana in maalta saakka, aika on sunnuntaina 3 p. joulukuuta kello 5 jälkeen puolen päivän, paikka Työ-vientialolla, 20 Flint St. Sisään-pääsykin on verrattain halpa, 60 senttiä näin harvinaiseen tilaisuuteen. Sen tähden aloitetaan alkaisin, että jätätanssille aikaan. Nyt ei inuulis ole-loistaa poissalollaan. Kappale lop-puu hyvissä ajoin. En todellakaan jaksisi kiittää missä osaston omat jäsenetkin aikana kuluttavat, kun luemme siellä kokouksessa, niin meil-

haalille ei ehdi kuin harvoin, joskus pahojen ilmojen edellä. Mutta tästä lähtien toivon teidät näkevämme ilta-matilausuuksissa, niin liheittä kun kaukaakin. Jos ette itse toimi, tulkaa edes kannattamaan ja samalla nauttimaan.

Mieskööri taas herätettiin henkiin. Harjoittelevat joka sunnuntai-aamu-piivä ja keskiviikko-ilta. Kalkki innostuneet mies laulajat ovat tervetulleita. Johtajana toimii W. Hele-mus.

Voimisteluseura on myös talven tulien alkanut marssimaan ja paljon siellä onkin osantofajia, noin 40, vaan lisää ottavat, se on naisille ja miehille, johtajana on E. W. Söderberg.

Näytelmäseura, se vasta tontuaa täysal on. Kohta alkaa tulla kappaleita näyttämölle, että kelpaa niitä katsella. Johtajaksi tulee toveri Lauri Raevaara, Fitchburgista, astuu toimeensa joulukuussa. Tov Raevaara on yksi tunnetuimpia näyttelijöitä täällä mantereella, niin pitäköt Frisccon suomalaiset huolta siitä, etteivät ole esteet tiellä silloin kun on näyttösiltaamia Työväen talolla. Siltä saamme olla kaikki varmoja jo etukäteen, että kappaleet, jotka tämän talven aikana näytellään, ovat katsomisen arvoisia, sillä johtajan nimikin jo takaa sen.

Seuraava kappale on "Lakimies Roland", joka esitetään 17 päivänä joulukuuta, josta enemmän seuraavassa kirjeessä.

Kyllä myöskin unohda niitä vanhanmaan tansseja, jotka on kiitospäivän lltana, 30 p:nä marraskuuta, vaan kvartti sisäänpiäisy. Siellä tavataan. — S. M.

PORTLAND, ORE.

Naistemme tulevista toiminnasta. Ensinnäkin kiitospäivänä, t. k. 30 päivänä on ne ompeluseuran järjestämät suuret arpaajaiset ja tanssit. Arvotaan yli kaksikymmentä käsitettyä, jokunen hyvinkin kallis hintainen. Näitä rivit täällä lukissa Henevat arvot jo myyty, mikä jälleekin tanssin ovilipun mukana annettavaksi. Näihkällä, kiitospäivän illan tanssin on sisäänpiäisy 25 senttiä ja jokainen ovilipun ostaja saa yhden arpilipun. Ei ole siltä lysti hinnoilla pilattu. Arpaajalippujen ostajat, samoin tansseihin tulijat, rapaliput vedettiin kello 11 kiitospäivän illalla tanssissa-lissa. Ole ihminen silloin ympärillä. Ja edelleen, sunnuntaina tulevan kuun 3 p:nä on naisjaoston agitatoritoimikunnan toimesta ohjelmallama monipuolisella ohjelmalla, lyhykäinen puhe, laulua, runon lausuntoa ja näytelmäseuralta luultakseen pilku kappale, ja se meidän orkesteri soittelee entiseen tapaan. Tulkaa toverittaret joukolla ja käsekkää John ja Pekka mukaan sillä hellekin siellä tulee olemaan kuulemista ja näkemistä. Sisäänpiäisy on vapaa. — O. L.

ASTORIA, ORE.

Tähdätte siellä maailmalla jo ajatella että me astorialaiset olemme aivan nukkuisissa kun näkyy niin harvoin täältä kirjoituksia Toverittareissa. Eihän se silti niin ole. Meillä täällä on se yleensä tunnettu huono tapa, että jätetään kaikki tehtävät jouttenkin harvojen työksi ja henkiin, jolla on ennestään paljon tulkia, täytyy jättää semmoiset mitkä eivät ole aivan pakollisia.

Minä ajattelin tässä mainita meidän naisten toimista. Naisjaosto pitää ohjelmakokouksia kahdesti kuussa, ja ne ovatkin muodostuneet oikein mielenkiintoisiksi. Siellä puhutaan, luetaan kertomuksia ja runoja, lauletaan ja keskustellaan tärkeistä kysymyksistä. Toivottavaa olisi, että naiset innokkaammin alkaisivat ottaa osaa niihin.

Olen monenkin kuullut sanovan, että se on yhtä hyödyllistä lukea ja tutkia kotona, vaan minulla on siitä toisenlainen ajatus. Jos me otamme jonkun runon tabi kertomuksen ja luemme siellä kokouksessa, niin meil-